

Gyulafehérvári Hírlap

POLITIKAI HETILAP. — MEGJELENIK MINDEN SZERDÁN.

Szerkesztőség: Alvinczi-utca 7. Telefonsz. 15, hova a lap szellemi részét illető közlemények küldendők.

A lap előfizetési ára: Negyedévre 3 Kor. Félévre 5 K. Egész évre 8 K. Egy szám ára 20 fill.

Felelős szerkesztő:

DR. VIZSOLYI MANÓ.

Kiadóhivatal: Papp György könyvnyomdája, hova a lap hirdetési részét illető közlemények küldendők.

A hirdetések közlési díja megállapodás szerint. Nyílttér sora 50 fillér.

Az új menetrend

a legnagyobb mértékben hátrányos reánk. Ámbár ez az állításunk prima facie nyilvánvaló, mégis szükségét tartjuk néhány példával illusztrálni, hogy még az eddigi rossz közlekedési viszonyainknál is jóval rosszabb helyzetbe hozott bennünket az új menetrend, amely, úgy látszik, a gyakorlati életet nem ismerő vagy pedig annak követelményét teljesen figyelmen kívül hagyó bürokratának négy fal között megejtett blankettáris sablon munkája. — Eddig például, ha Nagyenyed irányában óhajtottunk utazni, legalább elvégezhetjük délelőtti munkánkat, itthon megebédelhettünk s ha drága pénzen vett kocsin, de a délelőtti munkaidőt s az ebédköltséget legalább megtakaríthattuk. Sőt gyakorta még az a kedvező helyzet is meg volt, hogy — mint a háboru előtt — innen az ide menetrend szerint délben érkező vonattal juthattunk át Tövisre, ahol összeköttetést találtunk, és pedig úgy Brassó-

nak, mint Kolozsvárnak. Most ellenben Tövis felé csak délután 3 óra 34 perczkor indul vonat, melynek csak Brassó felé van Tövisen 4 óra 40 perczkor csatlakozása, ellenben Kolozsvár felé csak este 10 óra 20 perczkor. Így tehát aki teendői természete vagy egyéb okból nem utazhat éjjel, az kénytelen már délelőtt $\frac{1}{2}$ 10-kor méregdrága fiakerrel átmenni Tövésre, ahonnan 11 óra 20 perczkor indulhat Nagyenyedre.

Igy tehát elvesz teljesen annak lehetősége, hogy vasutal is megközelíthessük kellő időben Tövist, elvesz teljesen a délelőtti munkaidő és elvesz az ebédköltség is. Ez a példa — hangsúlyozzuk — nem a kivételek, hanem az általánosságok közül való, mert új menetrendünk teljes egészében ilyen mostoha Gyulafehérvárral szemben.

Hogy mennivre minden gondolkodás és a közlekedés céljának és közgazdasági jelentőségének teljes figyelmen kívül hagyásával egyenesen megnyomorításunkra készült az új menetrend, annak legcsat-

tanósabb jelentősége az, hogy Zalatnára Gyulafehérvárról csak hajnali 3 óra 30 perczkor lehet utazni. De még ezzel is ki lehetne talán békülni, ha legalább Zalatnáról oly idő múlva indulhatnánk vissza, hogy a közbeeső idő munkánk elvégzésére elegendő. Ámde Zalatnáról 9 óra 10 perczkor délelőtt már visszaindul a vonat és így mintegy 2—3 órányi idő áll csak az utas rendelkezésére, ennek is legnagyobb része a hivatalos órákon kívül esik. Szóval: Zalatnára eljutni és visszajönni ugyanaz nap ugyyszólván nem lehet. S ugyan miért? Hiszen Zalatna felé nincsenek katonai, avagy más ilyen szállítások és még mindég kevésbbé volna sérelmes, ha például a zalatnaiaknak, vagy a Tövis, illetve Arad felől jövő zalatnai utasoknak Gyulafehérvárott kellene hosszabb időt tölteniök, mint a mily sérelmes reánk a menetrendnek szóban levő intézkedése. Nem is szólva arról, hogy a menetrendek megkészítésénél az egyes vidékek speciális gazdasági

A benzin.

Irta Glück Ignác mérnök.

Naponta halljuk említeni a benzint, de úgy hiszem csak a szakemberek ismerik pontosan eredetét és erőhatásának módját. Szinte bámulatos pályafutással jutott a modern technikai hatalmasságok közé, ugyyszólván a legujabb időkben, míg a gáz és villamosság létezését már ősünk ismerték, sőt — bár öntudatlanul — respektálták titokzatos erejüket. De a benzin nem fordul elő a szabad természetben sehol, csak vegyeszeti kutatások közben akadt rá a tudomány és még ez után is sokáig nem ismerték használati módját.

A benzin bányászati módját főbb vonásokban leírom, ahogy azt saját magam láttam Cimpinoban (Románia) egy tanulmányut alkalmával.

Valóban érdekes tudni, hogy hogyan nyerik a nyersolajt ősi formájában és ebből hogyan lesz a petroleum, automobil-benzin, stb. Ép úgy érdekesek a technikai eszközök, melyeket alkalmaznak, hogy a földben rejlő kincsek napfényre jussanak. Ezt röviden főbb vonásokban leírom.

Brassótól a vasuton 3 órát utazva jutunk Cimpina nyersolaj-gazdag területére. Itt már nagyon is érezhető a karakterisztikus szag, mely a földgázokat jellemzi. Ez a romániai petroleumterület Európának legnagyobb és legfontosabb nyersolaj-reservoirja, mely sokkal több benzint tartalmaz, mint a galicziai nyers-

olaj források. A német tengeralattjárók is sokban a bőséges romániai telepeknek köszönhetik óriási és minden kétséget kizáró eredményes működésüket.

A romániai nyersolaj terület 1600 Hektár. Cimpinatól 300 kilométeres csővezeték vezet a nyersolaj termékeit egészen Constancáig, Románia legnagyobb tengeri kikötőjéig. A csővezeték építési munkálata 18 millió frankba került.

A földben a nyersolajra a földgázok óriási nyomást gyakorolnak, melynek hatása a nyersolajt a földszíne fölé löki és bámulva látja az ember egyes helyeken, hogyan buggyan ki a földmélyéből a nyersolaj, míg a föld felszínén a buzakalász sárgál.

A földgáz nyomása 100 atmoszféra és sűrűségét a földben könnyen lehet hallani. E nyomás nélkül egy csep olaj sem jönne a földszíntre, mert még nem sikerült oly szivattyút készíteni, melyek a nyersolajat a föld mélyéből fel bírnák hozni.

A nyersolaj persze sok földdel van keverve s külön e célra épített raffineriákba vezetik, melyekben különféle vegyszerek alkalmazása mellett benzint, petroleumra, stb. dolgozzák át és csak azután kerül ez a természeti produktum a kereskedelmi forgalomba.

A villamosító elegáns, a villamosgép mellett nincs hő, nincs piszok. Két szál drót és egy porcellángomb megindítja és megállítja az egészét. De máris homályosul a villamosság nimbusza, mert hátrányai is vannak, pl. a központi teleptől való függés. Így történt, hogy

a villamosságról elnevezett korszakban egyre fontosabb szerepet kezd játszani az igénytelen folyadék, a benzin, amelynek számtalan kitűnő tulajdonsága van, míg rossz tulajdonsága ugyyszólván csak az, hogy a gőze nagyon nehéz illatu. De azért a benzin egyre hódítja a teret a gőz és villamosság elől és bármilyen kellemtelen a szaga, mégis olyan előnyöket egyesít magában, amelyekkel versenytársai nem vetekedhetnek: nem kíván szénét, vizet, fufangos gépszerkezetet, külön fűtőt és gépészt, nem függ mástól, csak önmagától; nem kell vezetni drótokon; és nincs rövidzárlata. Amellett minden cseppje, amikor explodál, kiadja teljes erejét.

Íme az igénytelen benzin ma már korszerű alkotó hajtóerő s a gépipar fellendülésének százszorta hatalmasabb tényezője, mint akár a gáz, akár a villamosság!

A benzin jelenleg van hatalma tetőpontján és a géphajtó erőnek éppen azt a részét uralja, mely ipari szempontból a legfontosabb, t. i. a kis- és középipart.

A modern technika már azzal a problémával foglalkozik, hogy a dinamitot és más félelmes robbanószereket a benzinnel pótolja, mert a mai technikai tudomány előtt nincs lehetetlenség és nem szükséges hihetetlenül rázni a fejünket, ha valaki esetleg arról beszél, hogy gépeinket idővel ugyanaz a dinamit fogja hajtani, amely százezer métermázsás sziklát emel ki helyéből.

helyzetét is figyelemre kell méltatni és különösen nem szabad sem a város, sem a környékbeli lakosságnak szempontjából figyelmen kívül hagyni mindkettőjüknek azt a közös érdekét, hogy a nagyobb kereskedelmi góczpontot, az igazságszolgáltatási és kulturális központot tevő várost a környékbeli lakosság könnyen és lehetőleg gyorsan megjárhassa.

Apáink soha meg nem bocsátható hibája, hogy a környéken csatlakozó vonatok kiinduló pontját, de így különösen a tövisi keresztezést Gyulafehérvárnak meg nem szerezték. Az elődök eme hibájára dupláznak rá az illetékes tényezők, ha sürgősen, a legnagyobb odaadással és fáradságot nem kímélve közre nem hatnának, minden lehetőséget elkövetve, hogy a reánk végzetesen sérelmes menetrend, megváltoztattassék. Emellett a mai menetrend mellett Gyulafehérvár amugy is pangó közgazdasági élete még nagyobb megpróbáltatásnak lesz kitéve s a gyulafehérvári közönség még távolabbra fog esni az amugy is nagyon nehéz megélhetési feltételek lehetőségétől.

Az ifjuság és a fizikai munka.

II.

Most, már csak az a kérdés, hogy a helyesnek vallott s kitűzött cél, hogyan valósítható meg.

A felelet erre nagyon egyszerű. Első sorban igen sok fiatal embernek módjában áll, ezen eszméket saját jószántából a szülei háznál megvalósítani. A többieknek illetőleg pedig nagyon kíváncsiak volna, hogy minden középfokú tanintézet — a gyakorlat céljára — mintagazdasággal és tanműhellyel volna összekötve. (Amely városban pedig több ilyen középfokú iskola van, ott mindnyájának elég lenne.) Éppen úgy, mint a tanítóképző intézeteknél; ahol ezen intézmény már 45 év óta van meg. S mondhatom, hogy e berendezés az életben kitűnően bevált. Hiszen itten is ugynevezett urfiúk tanulnak, azért a fizikai munka nekik egy csöppet sem ártott meg. Sőt! Miért ártana meg a munka éppen a többi középiskolai tanulóknak?! Hisz minden józan gondolkodású ember belátja, hogy a leendő intelligenciának a nehéz testi munkára való reákszoktatása a közre nézve csak nyereség volna. A legszembetűnőbb nyereség az volna, hogy az ifjainkba egy kis gazdasági érzéket nevelnénk. A leendő ügyvéd, orvos, tanár, mérnök, bankár és tisztviselő stb. nagykorában egész más szemüvegen nézné a világot. Ha valaki azt az ellenvetést tehetné, hogy a sportolás, jelesül: footballozás, teniszezés és krikettezés nagyon könnyen helyettesíthetné a fizikai munkát. Igen, csak hogy itten viszont az a baj, hogy a testgyakorlatokkal az iskola újabb időben már túlzásokba esett, mert az ifjúságból e tekintetben

nemcsak ügyes embert, hanem valóságos bajnokokat akarnak nevelni. Különben ezt a miniszteriumban is észrevették és már évekket ezelőtt a szertelen tornázás ellen féket emeltek azzal, hogy az országos tornaversenyeket rendre mind beszüntették. Aztán kérem szépen a testgyakorlatok csak ügyes és erős, de nem egyuttal edzett munkaadó embereket is nevelnek. Pedig nekünk manapság első sorban ilyenekre van nagy szükségünk.

Régi szálló ige: „Mindnyájunkat érhet baleset”. Ha egy latiner osztálybeli ember az életben botlást követ el, akkor ennek következtében rendesen sokkalta szánandóbb helyzetbe jut, mint pl. a hasonló sorsra jutott gazdász, iparos, kereskedő. Ha azonban a fiatalság valóban munkára neveltetnék, akkor minden vészen és viharon keresztül meg fogja állani a helyét. Mert a dolgozni tudó és akaró ember soha sincsen elveszve. Mig ellenben a puhán — nagy uri módban nevelt egyén hamarabb bukik el.

E cikk keretében nem is lehet azt eléggé kimerítően fejtegetni, hogy az ifjúságnak munkás szellemben való nevelése a nemzet minden rétegére nézve mily üdvös volna. Főleg a parasztság és az iparos osztály szemében nagyon növelné az uri rendnek népszerűségét; mert hisz önönmaguktól elesnének a parasztság sokszor hangoztatott frázisai: „Az urak herék. Nem dolgoznak. Mi tartjuk őket”. stb.

Ugyátszik, hogy a hold-utcai palotában is kezdenek már ébredezni: Legalább erre mutat a kultuszminiszteriumnak az ideai tanév befejezéséről szóló rendelete, amelyben nyomatékosan hangsúlyozza, hogy a tanévet a mezőgazdaságok kellő időben való megmunkálása végett mármájus hó 26-án be kell fejezni. Tehát ugyátszik, hogy odaönn is észbe kaptak. A háboru alatt különben is a munkás emberek ázsiója oly magasra hágott, hogy tulzás nélkül merjük állítani, hogy egy jó mezőgazdasági öreg-béres, vagy ipari munkás sokkalta többet keres, mint sok tisztviselő. A háboru alatt — ugyátszik, hogy az erők egyensúlya nagyon erősen megbillent és pedig a munkásosztály javára, — következőleg jó lesz a nemzet reményét, az ifjúságot a dologra reákszoktatni. Jelen esetben nagyon is reánk fér egy kis Tolstoj-féle iskola. Azzal pedig ma már minden értelmes ember tisztában van, hogy a háboru után egy jó munkás értéke lesz annyi mint egy jelesen érettségizett fiatal embernek. Azért hát jelszavunk legyen: „Munkára fel; nem restekért van itt a hely!” (U.)

H I R E K.

— **A VI. hadikölcsönjegyzés eredménye városunkban.** Városunkban a VI. hadikölcsönre összesen 2,505.550 korona jegyzés történt. Ez összegből a Gyulafehérvári Takarékpénztár r. t.-nál 204-en 1,373.050 koronát, a Gyulafehérvári Népbanknál 147-en 616.850 koronát, a Kereskedelmi Banknál 24-en 485.250 koronát, a „Julia” takarékpénztárnál 7-en 24.200 koronát, a Postatakarékpénztárnál 6-an 5200 koronát, a Hitelszövetkezetről pedig 4-en 1000 koronát jegyeztek.

— **Városi közgyűlés.** A város képviselőtestülete június hó 5-én Dr. Roska Miklós polgármester elnöklésével közgyűlést tartott. A közgyűlés tudomásul vette a polgármester évi jelentését. Hadikölcsönjegyzésre ötvenezer koronát szavaztak meg, amely összeggel a város jegyzése 220000 koronát tesz ki. Napirend tárgyat képezte még az építendő városi szeszfőző felállítás.

— **Személyi hír.** Gróf Majláth G. Károly erdélyi püspök e hó 11-én Kolozsvárra utazott, ahol május 12-én és 13-án a státi igazgatótanács s a bizottságok ülésén elnökölt.

— **Elnöki vizsgálat.** Lázár Emil kir. törvényszéki elnök — a szokásos évi járásbírói vizsgálat megtartása végett — az elmúlt héten Marosujvárt tartózkodott. Kisérétében volt Molnár János törvényszéki irodaigazgató.

— **A Régészeti Egyesület** június 3-án tartott választmányi ülésén Ávéd J. alelnök 4 örökös alapító, 10 alapító és 4 rendes tagot jelentett be. Elhatározta a választmány, hogy boldogult Cserni Béla pénzügyi teményét megvásárolja a muzeum számára. Az egyesület céljaira a város 2400 koronát, Fuchs Nándor 500 koronát adományozott. A gyűlésen Balázs Ferencz kanonok elnökölt.

— **Évzáró vizsgák.** A helybeli állami el. iskola évzáró vizsgáit f. hó 18-ikától 22-ikéig tartja meg. A vizsgák sorrendje: Június hó 18-án reggel 8 órakor IV. fiu- és leányosztály, június hó 19-én reggel 8 órakor I. fiu- és leányosztály és 10 órakor I. leányosztály, június 20-án reggel 8 órakor II. leányosztály és 10 órakor II. fiu- és leányosztály, június 21-én reggel 8 órakor III. fiu- és leányosztály, június 22-én reggel 8 órakor V. és VI. fiu- és leányosztályok; június 22-én délután 3 órakor tartandó záróünnepély a tanév befejezést nyer.

— **Adomány.** Fuchs Nándor nagykereskedő a hadbavonultak gyermekeinek jutalmazására a főgimnáziumnak 150 koronát adományozott.

— **Áthelyezés.** Dr. Vásárhelyi Béla marosujvári kir. járásbíró az igazságügyminiszter a kolozsvári kir. törvényszékhez helyezte át.

— **Az első hadtestparancsnokság részére** az alábbi női munkaerő szükségeltetik: 14 németül tudó irnoknő, 16 németül és magyarul tudó irnoknő, 12 németül tudó gyors és gépirnoknő, 3 magyarul és németül tudó gép- és gyorsírónő, 15 küldönc- és tisztogató nő, 7 kórházi házi szolgálatot végző nő (nem ápolónő). A részletes feltételek a jelentkezéskor (állomásparancsnokság) közölni fognak. A jelentkezéskor a következő okmányok hozandók magukkal: 1. keresztlevele, 2. hatósági bizonyítvány, 3. erkölcsi bizonyítvány, 4. esetleg már előbb eltöltött szolgálati bizonyítvány (cselédkönyv). Jelentkezési határidő folyó hó 18-ig délelőtt 8-tól 12-ig, délután 3-tól 6-ig a helyi állomásparancsnokság irodájában. Gyulafehérvári állomásparancsnokság.

— **A honvédelmi miniszter** a hadügyminiszterrel egyetértőleg rendeletet bocsátott ki ismételt pótszemle alkalmával népfölkelési szolgálatra alkalmasnak talált és az egyévi önkéntesi karpaszomány viselésére feljogosított 1867—

A „MODIANO-CLUBSPECIALITÉ” SODORNI VALO SZIVARKAPAPIRNAK ARA

1 KONYVECSKÉBEN 60 LAP VAN.

20 fillér.

Minden könyvecskén rajta van a védjegy

és a gyáros aláírása:

S. Modiano

1871. évi születési népfölkre kötelezetteknek, nemkülönben a kivételes szemle alá vont és az egyéni önkéntesi karpaszomány viselésére feljogosított 1867—1893. évi születési népfölkre kötelezetteknek a háború tartamára a közös hadseregbe és a honvédségbe való önkéntes belépésére és csapattest választására vonatkozólag. A rendelet részletesen szabályozza a felvételi kérvény felszerelésére és benyújtására, valamint a felvételi engedély megadására vonatkozó engedély rendelkezéseket, megállapítja az egyes különleges fegyvernemekhez tartozó csapattestekbe felvehető számát, amely rendelkezések közül kiemelésre különösen érdemes az, hogy csapatválasztási joggal csak az bír, aki magát a választott csapattesttel egy nappal a születési évfolyamába tartozó népfölkre kötelezettek bevonulására nézve megállapított határidő előtt önkéntes belépés útján felavattatja, továbbá, hogy a közös hadseregben a felvételi engedély megadása — a gyalogságot, vadászcsapattesteket és az egészségügyi csapatokat kivéve — a katonai parancsnokságokra van bízva, s hogy ezek a felvételi kérvények felett 1917. június 18-tól kezdve fognak határozni. A lovasságnál, a tüzérségnél és műszaki csapatoknál férő helyek 1917. július 31-ig olyannak is adományozhatók, akiknek felmentése időközben megszűnt. A honvédségnél a helyadományozás joga az illető póttest parancsnokságát illeti.

— **A cséplőgépek és fűtők felmentése.** A cséplőgépek és fűtők felmentése iránt a honvédelmi miniszter rendeletileg intézkedett. Az 1917. évi 11900/eln. Mga. számú rendelet értelmében a katonai, illetőleg népfölkei tényleges szolgálatot teljesítő, valamint a hadicélú szolgálatra igénybevett hivatásos, vagyis gyakorlatilag képzett gőz- és motoreséplőgépek és fűtők, akikre a cséplésnél tényleg szükség van, a községeknek, birtokosoknak és cséplőgéptulajdonosoknak rendelkezésre bocsátatnak illetőleg a saját gépük kezelésére hivatott cséplőgéptulajdonosokkal együtt felmentettek. A cséplőgéptulajdonosok, amennyiben a cséplőgép kezeléséhez értő egyén otthon rendelkezésre nem áll, a községi előjárásnál, illetőleg városi polgármesteri hivatalnál jelentkezni tartoznak, mely a felmentendő gépeket és fűtőket hivatalból és díjtalanul névjegyzékbe foglalni és a névjegyzéket a felmentés engedélyezésére illetékes póttestparancsnoksághoz eljuttatni köteles. A felmentési jogcím megállapításánál és ennek alapján a névjegyzék összeállításánál elsősorban a gépkezeléshez értő géptulajdonosok és az öregebbek, valamint a mögöttes országrészen szolgálok veendő figyelembe és csak a végső kivételes esetben kérhető az arcvonalbeli szolgálatra alkalmas, harcéri szolgálatot teljesítő felmentése. A hadicélú szolgálatra igénybe vett cséplőgépek és fűtők legalább 8 hétre, de csak abban az esetben menthetők fel, ha egyénileg nélkülözhetők. A felmentésből ki vannak zárva a tisztek, tisztjelöltek, a kórházi ápolás alatt álló beteg legénység, a vasutezred állományába tartozók, azok akik a polgári életben a vasutnál vannak alkalmazva és a vasutak rendelkezésére bocsátatnak, végül a műszaki csapatoknál vezető állásban levő nélkülözhetetlen egyének. A legutóbbi pótszemlén alkalmasnak osztályozott és még be nem vonult cséplőgépek és fűtők a hatóságok által ellenőriztetni fognak, vajjon előirt munkájukat tényleg végzik-e és az esetleges mulasztások vagy visszaélések a felmentések hatályon kívül helyezése mellett szigorúan megfognak büntettetni.

— **Pályázat hadiözvegyek és árvák részére.** A honvédelmi miniszter pályázatot hirdet, mely szerint a Wolfner Gyula és társa cég által létesített alapítvány kamatjöveldelméből a király születése napján, augusztus 17-én a haretéren elesett vagy a hadifáradalnak folytán meghalt hivatásos honvédtisztek és honvédtisztviselők özvegyeit és árváit 600-tól 1200 koronáig terjedő egyszeri segélyben részesíti. Az alapítványi kamatjöveldelmeknek egy negyede a hetedik és ennél alacsonyabb rangosztályba tartozott tisztek és tisztviselők özvegyeinek és árváinak van fentartva. A mellékletekkel együtt szabályszerű bélyeggel ellátott folyamodványok legkésőbb folyó évi július hó 15-ik nyújtandók be annál a póttestparancsnokságnál, melynél a férj vagy atya legutóbb szolgált. A folyamodványokhoz melléklendő 1. a házassá kötést igazoló anyakönyvi kivonat, 2. hatósági bizonyítvány, mely szerint az özvegy férjétől törvényesen elválva nem volt és újból házasságra nem lépett, 3. Az árvák születési és iskolai bizonyítványai, 4. nyomorék vagy keresetképtelen árváknál orvosi bizonyítvány, valamint 5. a folyamodó vagyoni állapotáról hatósági bizonyítvány annak feltüntetésével, hogy az özvegy, illetve az árvák élveznek-e valamely alapítványi ösztöndíjat, díjmentes ellátást, vagy sem.

— **Borzalmas halál.** Rettenő kinok közt múlt ki Marosújvárt a bányatársasági kórházban szombat reggel Vincze Ilonka 11 éves kisleány. A kisleányt édesanyja Vincze Ilona, aki a székelykocsárdi vasúti állomáson takarítónő — csütörtökön éjjel az állomási épülethez tartozó lakásán magára hagyta és reá zárta az ajtót. Egyszerre csak rémes kiáltás hallatszott ki a szobából, amit a közelben lakó orosz fogoly-munkások is meghallottak. A foglyok a kiáltás hallatára beakartak hatolni a szobába s minthogy a pincelakás piciny ablakán lehetetlen volt bejutni; nekiestek az ajtónak, de a kemény ajtó minden erőfeszítésnek ellentállt s a foglyoknak itt sem sikerült a szobába semmilyképpen bejutniok. E közben a magára hagyott kis leány lángoló ruhával ide-oda futkolt a szobában és fájdalmasan nyöszörgött. Az Ilonka, mire édesanyja megérkezett — mondhatni teljesen összeégett. A rettenő fájdalmaktól elalélt gyereket pénteken reggel szállították be a helybeli bányatársasági kórházba, ahol aztán másnap borzalmas égési sebeibe bele is halt. A kis leány ruháját édes anyja állítása szerint a kályhából kipattanó szikra gyújtotta meg s ez okozta rettenő végétét.

— **Az Uránia heti műsora.** Csütörtökön f. hó 14-én bemutatásra kerül: „Az áldozat” társadalmi dráma 4 felvonásban és az „Agglegények házassága” vigjáték 3 felvonásban Dorrit Weixler főszereplésével. Ezenkívül még színre kerül: „Pénzláz” dráma 2 felvonásban, „Teddy a mennyországban” vigjáték 2 felvonásban és „Az örök hó és jég birodalmában” természet utáni felvétel. Vasárnap folyó hó 17-én színre kerül: „Sabina” egy álom története 3 felvonásban Ritta Sacchetti-óval a főszerepben. „Szerelmi játék” vigjáték 2 felvonásban és a nívós kísérő műsor.

— **Ujabb mosógépszállítmány érkezett Gyulafehérvárra.** Ezúton van szerencsém a t. közönségnek szíves tudomásra adni, hogy amennyiben más városban való utazásom lehetetlenné teszi további itt maradásom dacára, hogy megrendelések nap-nap után száradnak, azonban még módot akarok nyújtani kedves vevő közönségnek ennek, hogy a kezelését mindenki saját ruháján otthon megpróbál.

hassa s így kérem szíves megrendelésüket a Hungária szállóban leadni. Teljes tisztelettel: Freud Sándor, a szabadság tulajdonosa.

— **T. olvasóink figyelmét** felhívjuk Bardócz és társa cég lapunk mai számában megjelent „Dob” szappanpótló hirdetésére.

Levél a szerkesztőhöz.

Tisztelt Szerkesztő Ur!

Engedje meg, nagyon kérem, hogy amit férjeink a tisztviselő beszerzési csoport alakuló gyűlésén elmondani elfelejtettek, azt a többi feleségek érdekében elmondjam én, ha névtelenül is. Így azért, mert jól tudom, irigységet fognak rám s ennek keserű levét az uram inná meg.

Én, aki mindenkor inkább feleség, családanya, mint „fenemiska” akartam lenni, sohsem helyeseltam a feministák közügyekbe való avatkozását, kezdem belátni, hogy sok dolgoknak tárgyalása nők nélkül hézag, mivel férjeink, amikor családjuk érdekében tanácskoznak, tartózkodók, sőt felületesek is.

Férjem, amikor elmondotta a gyűlés lefolyását, megütköztem azon s velem együtt több asszony, hogy midőn a miniszter a tisztviselői nyomor enyhítéséről tenni akar, férjeink a rendelet világos szavai ellenére oly intézeteket is vonnak be tagokul, amelyek képesek maguk is ellátásukról gondoskodni. A nevelőkben levők nem mind állami és közigazg. tisztviselők gyermekei. A nevelők bizonyos haszon ellenében is tartják növendékeiket, a miniszternek pedig eszeágában sincs, hogy a beszerzési csoporttal nyereszkeskedést előmozdítson. Minden tisztviselő amugy is bejelenti gyermekeit a csoportnál s így kivetheti az arra való és eső élelmiszer-mennyiséget. Hogy a kedvezmény a nevelőkben levő tisztviselők gyermekeire, — de csakis ezekre kiterjesztessék, csak akkor volna értelme, ha a szülő az illető gyermekét a csoportnál be nem jelenthetné és ha a nevelők fizető növendékek kosztjénél ezt a körülményt tekintetbe vennék és méltányolnák.

Tudjuk, hogy mily nehézségekbe ütközik az élelmiszerek beszerzése nagyban is. Sokból nem fog jutni. A növendékeket tartó intézetek a kevésből is jutnának élelmiszerekhez, ha nem is protekcióból, de bizonyára azon hivatkozással, hogy első az intézet, a gyermekek nem éhezhetnek.

Azt sem hozták szóba szeretett férjjeim, hogy mi lesz akkor, ha nem a kellő mennyiségben érkezik az áru? Jut-e ebből a mennyiségből is arányosan mindenkinek, avagy csak a választottaknak? Mert, ha itt is a protekció és a rang lesz irányadó, a miniszter céliránya csődöt mond.

Ezek után kérem és kérjük a Tisztelt Szerkesztő Urat, szíveskedjék ezen asszonyi aggodalmunkat kifejezésre juttatni.

Gyulafehérvár, 1917. június 3.

Teljes tisztelettel
Egy tisztviselőné.

Bükk tűzifa eladás!

Hirdetjük, hogy bükk tűzifát eladunk és itteni Deák Ferencz-utca 5. sz. a. irodánkban a vételár lefizetése ellenében előjegyzéseket elfogadunk.

Klein Miksa és társa.

Eredeti svéd gyártmányu

WIKING aratógépeket,

kaszáló, marokrakó és kévektőgépeket szállít a

Magyar Általános gépgyár R.-T.

Budapest, VI., Váci-ut 141. Telefon 45-15.

Sürgőnycim: Magomobil. Nagy tartalékrész raktár.

Veszek

nyersborkövet

minden mennyiségben. Ajánlatokat kér a mennyiség megjelölésével, lehetőleg mintát is

Irom Arnold, Arad.**Éladó házastelkek.**

Gyulafehérvárt Traján-utca 34. 36. szám alatti tehermentes házastelkek szabad kézből jutányos áron eladók.

Értekezhetni ugyanott a tulajdonossal.

Tanultabb fiúk és leányok felvétetnek e lap nyomtató műhelyébe. V.—VIII. gimn. oszt. végzettség előnyben részesülnek

Bebizonyosodott, hogy egyedül a

„DOB” jegyü gyártmány pótolja a szappant.

Illatos! Kemény! Habzó! Simulékony!

Egyhatodikilós darabok.**Agitációs csomag** tíz kor. előleges beküldése ellenében 5 kg. súlyban bárhova bérmentve.**Viszontelárusítóknak:**

250 darabos 50 kilós láda excl. láda ár raktárunk 50 korona, tehát

darabja **husz** fillér.

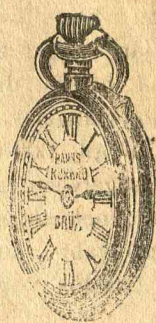
10 láda vételnél 10% árurabatt.

250 darabot 64.— koronáért bárhová postán bérmentve küldünk.

BARDÓCZ ÉS TÁRSA

Budapest, V., Balaton-utca 12.

Megyei egyedárusítók kerestetnek.

Meisner József

aranyműves, ékszerész és órásüzletében

■ Gyulafehérvárt, a Hunyadi-téren 17. sz. a. ■

nagy választékban kaphatók: drágaköves, fejes vagy egyszerű férfi-, női és gyermek aranygyűrűk, fejékek (diademok), arany és ezüst nyak- és óraláncok, broskok, nyakkendőtűk, övek, karpereczek, zsuzsuk, arany ing- és kézelő-gombok, arany-, ezüst-, tulanickel zsebórák, ébresztő- és falórák,

szalon asztali és ingaórák, asztali dísz tárgyak, ezüst levélayomatok, emléktárgyak, ridikülök, ezüst és aranyozott evőeszközök, ezüst csemegetálak, asztali ezüst tálcák, ezüst gyertyatartók, aranyozott ezüst szivar- és dohányszelenczék, ezüst gyufatartók, aranykeretes és más foglalatú szemüvegek stb. stb. a legsolidabb kivitelben és a legjutányosabb árszámítás mellett. Javításokat úgy ékszereken, mint órákon jótállás mellett vállal el. Megvesz a legmagasabb áron arany- vagy ezüst tárgyakat, nevezetesen: használt ékszereket, törött arany- és ezüstdarabokat, egész evőeszközöket stb. stb. Becserél csekély utánfizetés mellett órákat, gyűrűket, broskokat, medailonokat, kézelőgombokat stb. stb.

A nagyérdemű helybeli és vidéki közönség becses pártfogását kéri

kiváló tisztelettel **MEISNER JÓZSEF** órás és ékszerész Gyulafehérvárt.

Modern lakásokkal jól beépített házastelkek jutányos áron eladó. Gyulafehérvárt Kisgörög-utca 5. sz. alatti házastelkek, melyen négy lakosztály van, — eladó.

Értekezhetni e lap kiadóhivatalában.

Értekezhetni özv. Moskovitz H.-né tulajdonossal.

Foncière
Pesti Biztosító Intézet.

Az intézet alapított 1864-ben.

Készpénzben befizetett részvénytőke 4.000,000 korona.

Tartalékai és évi díjbevétele mintegy 71.150,000 „

Az intézet összes biztosítéka tehát mintegy 75.150,000 korona.

A Foncière Pesti Biztosító Intézet gyulafehérvári főügynöksége elfogad a legelőnyösebb feltételek mellett: élet-, járadék-, kiházasítási, katonai szolgálat esetére való biztosítást, tűz, villámcsapás és robbanás által okozott károk elleni biztosítást, betöréssel lopás elleni biztosítást, a törvényes szavatosság következtében beálló kötelezettségek elleni biztosítást; tüzkörüvegekben eshető töréskárok elleni biztosítást; az emberi testet érhető balesetek elleni biztosítást (utazási, élethossziglani, vasúti balesetbiztosítást; szállítmányozási (tengeri, szárazföldi és folyamszállítványozási) károk elleni biztosítást; jégverés okozta károk elleni biztosítást.**Olcso díjak! Tisztán magyar intézet! Előnyös feltételek!****Főügynök: Jakács Vilmos,**
a Hadi-Termény Részvénytársaság megbízottja.